

L'acadèmia militar de Talarn compleix aquesta setmana 50 anys des de la seua fundació, el 31 de maig del 1974. En aquest mig segle ha format uns 30.000 sergents i s'ha sotmès a importants canvis. Ara té menys personal civil i les promocions són més petites, però encara conserva un considerable pes social i econòmic al Pallars Jussà.

EXÈRCIT FORMACIÓ

50 anys i 30.000 sergents

L'acadèmia militar de Talarn compleix mig segle amb grans canvis || Té menys personal i les promocions són menors, però conserva un pes social i econòmic rellevant al Jussà

R. RAMÍREZ

LLEIDA | L'acadèmia general bàsica de suboficials (AGBS) compleix aquesta setmana 50 anys des de la seua fundació a Talarn, el 31 de maig del 1974. Al llarg d'aquest mig segle, el centre ha format uns 30.000 sergents i s'ha sotmès a canvis. Ara ocupa molt menys personal civil que fa una dècada i les promocions són més petites, però conserva encara un important pes social i econòmic al Pallars Jussà.

La presència de militars a Talarn va arribar al seu punt àlgid quan convivien al municipi el campament militar i l'acadèmia de suboficials. El primer va tancar amb la fi del servei militar obligatori, mentre que la formació de sergents a l'acadèmia es va reduir dràsticament a partir del 2011. Aquell any va entrar en vigor una reforma del pla d'estudis per la qual els alumnes van passar de rebre formació durant nou mesos al Pallars Jussà a només quatre, entre setembre i desembre.

El nombre de cadets també va descendir i van quedar enrere les grans promocions que van arribar a superar el miler de persones. En l'última dècada s'ha estabilitzat en al voltant de cinc-centes i ningú no espera una tornada enrere: l'abolició de la mili va donar pas a un exèrcit amb menys personal, però amb més tecnificació i necessitat de formació. Exemple d'això és el fet que les manobres a Talarn inclouen avui dia exercicis que simulen condicions de guerra nuclear, química o bacteriològica.

El declivi en l'activitat de l'acadèmia i la crisi econòmica van portar el Govern espanyol, aleshores en mans del PP, a plantejar-ne la clausura entre 2012 i 2013. Aquell últim any va ser quan el declivi del centre va tocar fons, i va passar vuit mesos sense impartir cap formació.

L'amenaça de tancament va provocar la mobilització de veïns, ajuntaments i institucions de la comarca i de la província en favor de la continuïtat del centre de formació militar. No en va, s'havia consolidat com un motor econòmic del Pallars Jussà. La Cambra de Comerç de Lleida va calcular aleshores l'impacte econòmic de clausurar-la en 28 milions d'euros a l'any. A més d'ocupar civils, alumnes i docents, suposa ingressos en sectors com l'im-

MAGDALENA ALTISENT

La promoció del 2022 llançant les gorres a l'aire al finalitzar la cerimònia de lliurament de despatxos als nous sergents.

TREMP

Més formació per dotar el centre de més activitat

■ L'ajuntament de Tremp ha reprès una antiga reivindicació davant de Defensa: dotar l'acadèmia de Talarn de cursos d'especialització, com els que imparteixen altres centres de formació militar a Espanya i les titulacions dels quals s'equiparen a graus de formació professional. El consistori pretén així assegurar més activitat i més estable a l'acadèmia, al considerar que beneficiaria l'economia de la comarca en sectors com el lloguer de pisos i el consum en comerços i hostaleria.

Els aspirants a sergent cursen ara els primers 4 mesos de la seua formació a Talarn i després acudeixen a centres

LLEONARD DELSHAMS

Lliçó inaugural del curs a l'acadèmia de suboficials de Talarn el 2014.

de la resta d'Espanya per especialitzar-se. L'alcaldeessa de Talarn, Sílvia Romero (PSC), va recordar que anys enrere es va plantejar que el Pallars

Jussà acollís una especialitat en Emergències, si bé aquest projecte no es va materialitzar. Per la seua part, l'alcalde de Talarn, Àlex Garcia, va

apuntar que persones que van acudir a estudiar o treballar l'acadèmia "han acabat establint-se i formant famílies" al municipi.

EXÈRCIT FORMACIÓ

La tradicional cerimònia de lliurament de despatxos als nous sergents que se celebra cada mes de juliol a l'acadèmia de Talarn es va suspendre els anys 2020 i 2021 a causa de la pandèmia de la covid.

Els pendents al costat de l'acadèmia mostraven al principi inscripcions amb el nom de Franco. Posteriorment van ser substituïdes pel lema del centre, "A Espanya servir fins a morir", que va ser finalment eliminat el 2004.

mobiliari (amb el lloguer de pisos a militars i les seues famílies) i l'hostaleria, entre d'altres.

El juny de l'any 2013, el ministeri de Defensa va confirmar que Talarn quedaria fora de les retallades i l'acadèmia va prendre un nou rumb per assegurar-se activitat la major part de l'any. Des d'aleshores imparteix cursos d'idiomes i per accedir al rang de brigada i sergent major, i també és escenari de maniobres. Amb tot plegat reuneix cada any més d'un miler de militars.

Tanmateix, una aflluència intermitent d'alumnes en cursos intensius requereix menys personal i recursos que una població estable durant la major part de l'any. Això fa que l'impacte econòmic de l'acadèmia sigui menor que el d'antany a la comarca, començant per l'ocupació que genera.

La plantilla de personal civil és cada vegada menor. Així ho afirmen fonts pròximes al centre, i el sindicat CSIF detalla xifres: només 22 persones dedicades a tasques

PERSONAL CIVIL

La plantilla civil ha passat en poc més d'una dècada d'unes 150 persones a només 22

administratives i de neteja, davant unes 150 fa poc més d'una dècada. L'organització sindical afegeix que les jubilacions no es cobreixen amb noves contractacions, i que avança l'externalització de serveis que abans es prestaven amb personal propi, com la cuina o la cafeteria. "Les empreses externes paguen salaris més baixos", adverteix CSIF. Defensa no ha respost a preguntes sobre aquesta qüestió.

Per augmentar presència estable d'alumnes a l'acadèmia (i amb això el lloguer d'habitatges i la despesa al comerç i la restauració local), l'ajuntament de Tremp reclama que Talarn aculli cursos d'especialització de llarga durada, com els que imparteixen altres centres de formació militar a la resta d'Espanya. A aquests van els cadets a l'acabar els seus quatre mesos de formació inicial al Pallars Jussà, i només tornen a la comarca per a unes maniobres finals, l'Exercici Minerva, i l'entrega de despatxos. Aquest any, la cerimònia la presidirà el rei Felip VI i serà l'acte central de la celebració del cinquantè aniversari.

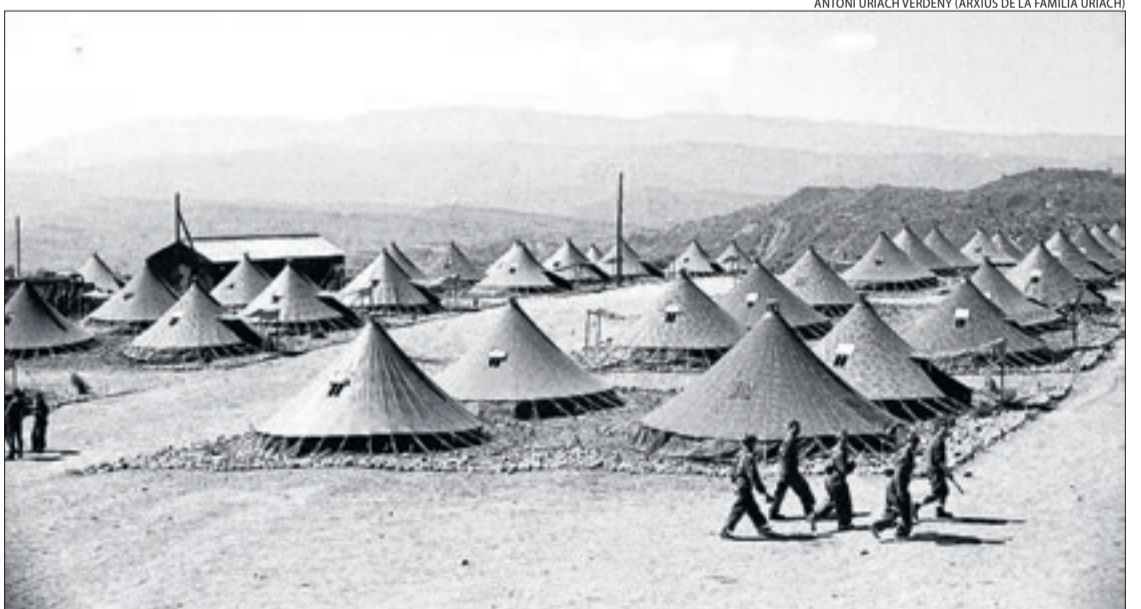

Primera jura de bandera a Talarn el 1975, amb els aleshores prínceps Joan Carles i Sofia i la bandera que Tremp va regalar a l'acadèmia.

El campament de 'vikings' que van construir una acadèmia militar

Els veïns van anomenar així els primers reclutes per la seua "poca higiene, barbes, cabells llargs i roba bruta" || Molts d'ells eren paletes i els van ocupar a les obres

LLEIDA | El germen de l'acadèmia de Talarn va ser el campament que portaria el nom del general Martín Alonso. Es va establir el 1959 i, en els seus inicis, els reclutes van ser ocupats a construir edificis del futur complex militar. Molt aviat els veïns de la zona els van anomenar "els vikings". "Poca higiene, barbes, cabells llargs i roba bruta ens van convertir en una agrupació difícil de determinar, i potser algun graciós ens va comparar a un exèrcit de vikings", recorda un dels que van portar aquest malnom. Es tracta de Josep Tullón Arfelis, que va recordar el seu pas per Talarn el 1960 al llibre *Un paseo por el Servicio Militar desde y en las tierras de Lleida*, editat per la subdelegació de Defensa. "Comandaments i tropa consideraven poc menys que un càstig aquesta destinació", segons Tullón, que detalla que "potser un 25% érem paletes, però la resta, incloent algun comandament, eren els homes més conflictius de l'Exèrcit de la regió catalana, per la qual cosa la convivència no era fàcil. Si li afegim

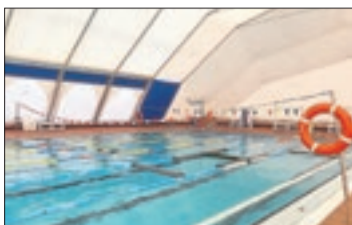
Tendes de campanya del campament militar de Talarn el 1959.

l'intens fred i calor, podríem definir el lloc (sent benèvol) de poc agradable". L'acadèmia es va crear amb una ordre del 31 de maig del 1974 publicada al Diari Oficial de l'antic ministeri d'Exèrcit. Va ser fruit de la reforma que l'Estat va emprendre aquell any en la formació

de suboficials, assimilant-la a la dels oficials i integrant-la a un únic centre. La primera jura de bandera a Talarn va arribar el 1975. Va aconseguir la primera de les dos ensenyes que va aportar Tremp, pagada amb un aapte popular i apadrinada per la princesa Sofia. La capital del

Pallars Jussà els va entregar una altra bandera el 1984, aquesta ja sense l'àguila franquista. La vida al campament militar, la creació de l'acadèmia i moments claus de la seua història estan plasmats en fotografies del fotògraf del Pallars Antoni Uriach Verdeny.

Ajuntaments i veïns del Pallars i altres institucions de Lleida es van mobilitzar entre 2012 i 2013 contra el tancament de l'acadèmia. Van triar com a símbol llaços de color caqui, en al·lusió als uniformes dels militars.

La piscina coberta de l'acadèmia, l'única del Pallars Jussà, va tornar a obrir portes als veïns a l'abril gràcies a un pacte en virtut del qual les institucions de la comarca participen en la gestió i les despeses.

ANTONI URIACH VERDENY (ARXIU DE LA FAMÍLIA URIACH)

Els edificis en construcció per als quals van ocupar reclutes, molts d'ells paletes.

ANTONI URIACH VERDENY (ARXIU DE LA FAMÍLIA URIACH)

El general Martín Alonso, en una visita a les obres a Talarn a començaments dels anys seixanta.

ANTONI URIACH VERDENY (ARXIU DE LA FAMÍLIA URIACH)

La primera jura de bandera al campament militar, el 31 de maig del 1959.

SUBDELEGACIÓ DEL GOVERN A LLEIDA

Entrega de medalles del campionat de judo al març.

MADOC

Competició d'esgrima a Talarn el mes d'abril passat.

Una commemoració que culminarà amb l'entrega de despatxos el 5 de juliol

LLEIDA | Campionats de tir, judo i esgrima de l'Exèrcit de Terra s'han celebrat a Lleida i Talarn des del febrer per commemorar el 50 aniversari de l'Acadèmia de suboficials. L'acte central serà el 5 de juliol, quan se celebrarà la tradicional entrega de despatxos als nous sergents, la 49a promoció del centre de formació militar. El rei Felip VI presidirà la cerimònia i la vigília hi haurà un concert obert a civils d'una unitat de música militar.

El monarca va acudir a Talarn per última vegada l'any 2022 i membres de la família reial solen presidir la cerimònia cada dos anys. La resposta que rebrà del terri-

tori aquest any és encara una incògnita.

Un abans i un després de l'1-O

Això es deu al fet que el referèndum de l'1-O, amb la repressió policial el dia de la votació i l'empresonament i exili de membres del Govern de la Generalitat, va ser un punt d'inflexió en les relacions entre l'acadèmia i les institucions del seu entorn, majoritàriament governades per formacions independentistes. A partir del 2017, alcaldes sobiranistes van rebutjar assistir a actes com l'entrega de despatxos i la representació per part de la Generalitat s'ha limitat a càrrecs dels Mossos.

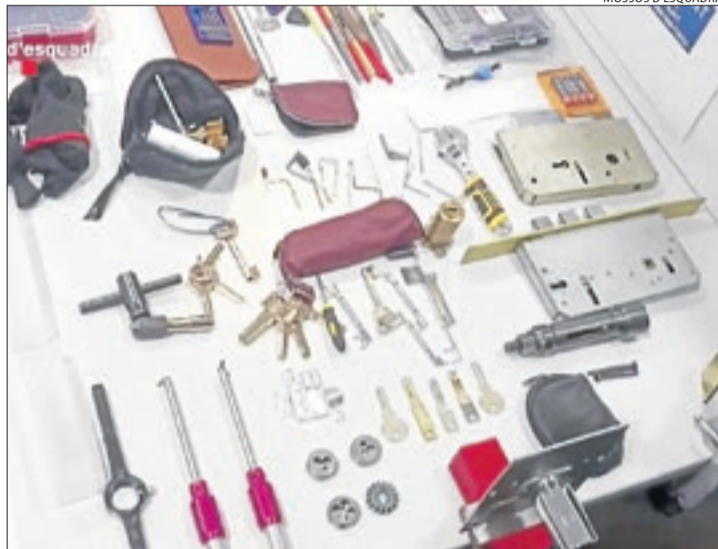
SUCCESSOS INVESTIGACIÓ

Cau una banda criminal que va robar en una casa a Solsona

El grup tenia una gran activitat delictiva per tot Catalunya || Quatre homes i una dona arrestats per vuit assalts

| SOLSONA | Els Mossos d'Esquadra han desarticulat un grup criminal especialitzat en robatoris a habitatges, en un operatiu que s'ha saldat amb l'arrest de cinc persones (quatre homes i una dona) d'entre 27 i 64 anys. La banda actuava principalment a Barcelona, malgrat que també se li atribueixen assalts a cases a Solsona, Berga, Puig-reig i Avià. La policia catalana va iniciar les investigacions el mes d'octubre passat arran d'una denúncia d'un robatori amb força al barri de Sant Martí de la capital catalana, que es va relacionar després amb la identificació d'una persona amb diversos objectes de dubtosa procedència i que van ser reconeguts per la víctima del robatori. Després d'altres fets delictius ocorreguts al barri de Sant Martí, l'equip d'investigació de la policia catalana va aconseguir informació sobre els membres del grup, i van comprovar que, presumptament, tenien una "gran activitat delictiva" i complien diferents rols dins de l'organització.

Els Mossos van constatar que els arrestats seleccionaven prèviament els domicilis i, quan trobaven l'objectiu, es dedicaven a fer vigilàncies. Acostumaven a caminar separats simulant no conèixer-se, fent canvis d'itineraris

Eines per cometre robatoris confiscades pels Mossos.

VIGILÀNCIES

Els arrestats triaven els domicilis i els vigilaven per obtenir informació de la rutina dels inquilins

sense sentit, i anaven al domicili un mínim de dos vegades abans de cometre el robatori. Observaven el tipus de pany i col·locaven marcadors a les portes de les cases que els interessaven. Al cap d'unes hores tornaven per comprovar si el marcador continuava al mateix lloc i així obtenien informa-

ció de la rutina dels inquilins. La banda tenia una gran mobilitat per tot el territori català, però també la resta de l'Estat i internacionalment. Els seus integrants canviaven de residència sovint per continuar delinquent i dificultar la tasca policial. Fruit de la investigació, els agents van poder acreditar que van cometre un total de vuit robatoris en diferents domicilis i unes altres dos temptatives. Els detinguts, que acumulaven onze antecedents per robatoris a domicilis, van passar a disposició del jutge a Barcelona.

INICIATIVES BIODIVERSITAT

Campanya per recuperar el Clot de la Llacuna de Linyola

Un llac que es va dessecar el 1981

| LINYOLA | La plataforma Canal Viu ha iniciat una recollida de firmes per recuperar el Clot de la Llacuna, un llac endorreic (sense sortida al riu) d'aproximadament una hectàrea ubicat al terme municipal de Linyola que acollia una variada fauna aviària però que el 1981 es va dessecar per convertir les seues terres en camp de cultiu. Des de la plataforma defensen que aquest espai natural és un "germà petit" de l'estany d'Ivars i Vila-sana (situat a cinc quilòmetres) i que la seua recuperació "complementaria" la biodiversitat del Pla d'Urgell ja que atrauria aus limícoles com la camallarga o el

Membres de Canal Viu a la zona del Clot de la Llacuna.

bec d'alena. "Si l'estany d'Ivars es va poder recuperar quan hi va haver voluntat, aquest seria més fàcil perquè és seixanta vegades més petit", va explicar el coordinador del Canal Viu, Josep Maria Falip. La recollida de firmes es complementarà amb una campanya per donar a conèixer el Clot

de la Llacuna ja que, segons els seus impulsors, la majoria de veïns de la comarca i fins i tot de Linyola desconeixen la història d'aquest llac que va arribar a ser el segon més gran del Pla d'Urgell, amb una extensió aproximada d'una hectàrea i menys d'un metre de profunditat.

MUNICIPIS CARRETERES

Els veïns tapant clots en un tram del camí.

Demanen més inversió en la millora del camí de Corçà a Mont-rebei

E. FARNELL

| ÀGER | Mig centenar de persones van participar ahir en una acció comunitària organitzada per l'associació de veïns i amics del nucli de Corçà i la Pertusa, a Àger, que va consistir a tapar clots de la carretera amb quitrà fred i terra que uneix aquests nuclis amb el congost de Mont-rebei, que té una longitud de 7 quilòmetres. Després de més de 15 anys de reivindicacions el departament d'Acció Climàtica i l'ajuntament d'Àger preveuen iniciar en dos setmanes una millora d'aquest tram de carretera que contempla una inversió de 400.000 euros. Els veïns consideren que aquests treballs no seran suficients per millorar la via que és utilitzada per milers

de visitants durant l'any, a més dels agricultors i grangers per anar a les seues explotacions. La presidenta de l'entitat, Mercè Ardiaca, va apuntar que la inversió prevista "no és suficient" i fins i tot va posar en dubte que els treballs s'iniciïn en un parell de setmanes. "Serà un pedaç més i la carretera requereix una actuació integral", va assenyalar. "Amb aquesta jornada volem deixar constància que falta més inversió i no un pedaç", va afegir. Per la seua part, l'alcalde de Àger, Mireia Burgués, va explicar que el consistori ja ha sol·licitat en diverses ocasions traspasar la carretera a la Diputació. "El consistori no pot mantenir la via ni tenir els recursos necessaris", va dir la primera edil.

Detinguda una empleada per robar 166.000 euros

| ANDORRA LA VELLA | La Policia d'Andorra va arrestar dijous a Andorra la Vella una dona de 34 anys acusada d'apropiar-se un total de 166.000 euros de l'empresa en la qual treballava. La investigació es va iniciar arran d'una denúncia i va determinar que l'acusada va anar fent transferències al seu compte bancari des de la societat per a la qual treballava durant almenys un any. D'altra banda, la Policia del Principat també va arrestar un home de 51 anys que va robar més de 2.000 euros a un client que l'havia contractat per fer uns treballs de pintura a casa seua.

Rescaten un excursionista al Pont de Suert

| EL PONT DE SUERT | Un helicòpter del Grup d'Actuacions Especials (GRAE) dels Bombers de la Generalitat va rescatar ahir un excursionista que va patir una lesió al turmell al terme municipal del Pont de Suert. Els serveis d'emergència van rebre l'avís a les 16.10 hores i, després d'una primera atenció in situ, van transferir el ferit a una ambulància del SEM perquè rebés assistència mèdica.

Un foc calcina una caseta de fusta a Alcoletge

| ALCOLETGE | Un incendi va calcinar ahir una caseta de fusta a la partida Camí de Lleida d'Alcoletge. El foc es va declarar cap a les 11.15 hores al jardí d'un domicili i va afectar també un fanal de la casa limítrofa. Al lloc van acudir els Bombers de la Generalitat, que van activar dos dotacions. A Ciutadilla també van sufocar un incendi que va afectar uns 100 metres de matolls, a l'altura del quilòmetre 62 de la C-14.

SORT

Consultoris del Sobirà només atenen urgències per la falta de personal

Els professionals, obligats a tancar agendes fins al setembre al triplicar-se la població

E. FARNELL

Els professionals mèdics dels consultoris i CAP del Pallars Sobirà es veuen obligats a partir de mitjans d'aquest mes a atendre només les urgències mèdiques perquè no hi ha personal suficient per cobrir l'atenció continuada als dispensaris dels pobles ja que és la comarca que més proporció de població estacional rep durant aquests mesos d'estiu. Asseguren que es veuen obligats a tancar les agendes dels pacients del territori fins al setembre perquè "no donem l'abast", van explicar. "Estem obligats a obrir tots els consultoris de Sort, Esterri, Llavorsí i Ribera de Cardós, i ja que no disposem de reforç de personal només podem atendre les urgències. Els pacients del territori saben que des de mitjans de juny fins al setembre no els fem seguiment. Seran atesos únicament d'urgència."

Aquest col·lectiu assegura que l'ICS tampoc no contracta personal per substituir els que estan de vacances, i "ens neguen les suplències". Una situació que els obliga a treballar en torns de matí, tarda i nit i amb un volum de treball molt ampli. "Malgrat que ens agradi la nostra feina acabem la temporada d'estiu esgotats", van dir. Asseguren que la mateixa situació s'ha repetit en els tres últims anys.

Segons dades de l'Idescat, la població que només resideix a la comarca entre juny i agost representa el 92,9% respecte

Imatge del CAP de Sort, on s'atenen la majoria d'urgències de la comarca.

ÀREA TURÍSTICA

Els sanitaris demanen a Salut que es declari el Sobirà com a àrea turística i així rebran més reforç

a la que hi resideix durant tot l'any. Rialp és el municipi amb més proporció de població estacional (91%), el segueix Esterri d'Àneu amb un 90,6% mentre

que a Sort la proporció és del 83,6%. Davant d'aquestes dades, els professionals mèdics del Sobirà demanen a Salut que declari la comarca com a zona turística per optar a més reforç de sanitaris.

Dos equips de reforç

Van afegir que almenys serien necessaris dos equips de reforç formats per un metge i un infermer. Un equip per a la zona nord i reforçar els consultoris

de Llavorsí i Esterri i un altre equip per al CAP de Sort, que un dia normal d'estiu pot arribar a tenir més de mig centenar d'urgències. Per la seua part, fonts de Salut van explicar que la planificació de les vacances de l'Àrea Bàsica de Salut del Sobirà no ha finalitzat i s'hi està treballant actualment. No obstant, van apuntar que "sempre" hi ha algun tipus de reforç de personal durant els mesos de vacances.

Retallades en les substitucions per cobrir vacances d'estiu

■ L'Institut Català de la Salut (ICS) ha demanat a alguns centres d'atenció primària (CAP) que redueixin les substitucions d'estiu per cobrir vacances dels professionals sanitaris. Atribueixen aquestes retallades a la situació econòmica actual vinculada a la pròrroga pressupostària. L'ICS subratlla que sí que es reforçaran com cada any les zones més poblades encara que no es renovarà aquells que ja treballen com a reforç als CAP o consultoris locals (amb contractes eventuais) (vegeu la pàgina 10). No obstant, les mateixes fonts de l'ICS van apuntar que es continuarà cobrint la falta de personal allà on sigui necessari per l'activitat assistencial de cada centre i que les zones turístiques es reforçaran per assumir l'increment d'activitat en èpoques de vacances. Així mateix, des de l'ICS van afirmar que sí que hi haurà substitucions de baixes per maternitat o per incapacitat temporal allà on sigui necessari.

ANDORRA

Tremp compra dos solars a la Sareb per a aparcament i habitatge social

H.C.

| TREMP | L'ajuntament de Tremp ha adquirit aquesta setmana dos solars al municipi, propietat de la Sareb (*banc dolent*), que pretén destinar a l'ampliació de la zona d'aparcament i a habitatge social. L'alcalde, Sílvia Romero, va explicar que un dels solars té gairebé 1.000 metres quadrats de superfície i l'altre uns cinc mil, i va dir que els destinarà a aparcament públic gratuït i "possiblement" a la

construcció d'habitatge de protecció oficial. El consistori ha desenvolupat els dos projectes i a partir de la compra dels solars preveu que un enginyer valori la zona dels aparcaments per impulsar-ne l'adequació. Aquest equipament permetria, segons el consistori, facilitar l'estacionament de veïns de la comarca per portar a terme compres i gestions a la capital.

Pel que fa al solar pensat per a pisos socials, el consistori haurà d'impulsar la redacció d'un pla urbanístic en aquesta zona. Tremp és precisament un dels trenta-cinc municipis de Lleida que està en negociacions amb

NEGOCIACIONS

El 'banc dolent' negocia amb 35 ajuntaments a Lleida per cedir-los terrenys per a equipaments

la Sareb per a la compra de sòl per a equipaments i usos socials. Manté negociacions entre altres amb Vilagrassa, Canejan, Castellnou de Seana o la Granadella.

Els terrenys que la Sareb ofereix procedeixen de vint-i-quatre antigues caixes d'estalvi que van transferir els seus actius a l'anomenat *banc dolent*. A l'Estat ha contactat amb més de 520 ajuntaments per oferir-los la possibilitat de comprar fins a un total de 4.770 parcel·les de terrenys. Aquesta oferta als ajuntaments se suma a altres línies de treball, com convenis de cessió d'habitatge per a lloguer social i emergència habitacional.

TREMP

Aprenen a utilitzar app de mòbils

| TREMP | Les persones grans del Jussà han après a utilitzar aplicacions mòbils com el WhatsApp o els cercadors Google amb les activitats que s'ofereixen al projecte Envel·liment Quilòmetre Zero del consell del Jussà. L'objectiu del programa és oferir coneixements que millorin la qualitat de vida i autonomia dels més grans perquè no quedin aïllats per la fractura digital.

Pallars

VALL DE CARDÓS

Denuncien pastures sense permís a Estaon

Ramaders de la Vall de Cardós, perquè més de 60 vaques envaeixen finques comunals || Els Rurals aixequen una acta de denúncia

E. FARNELL

Ramaders de la Vall de Cardós n'han denunciat d'altres de les Valls d'Àneu per portar a pasturar sense permís un ramat de més de 60 vaques en finques comunals de la muntanya de Selva i Serqueda al nucli d'Estaon. Asseguren que a més de danyar les pastures i menjar-se l'herba, els animals han trencat el pas canadenc i el seu propietari no es fa responsable de les vaques. "Hem intentat parlar amb ell i no atén a raons mentre els seus animals entren a les finques comunals de la muntanya i fan el que volen." Asseguren que el ramader té arrendades finques privades en una altra zona de la muntanya i que ho fa cada any sense que mai s'hagi registrat cap problema. No obstant, aquesta temporada el nombre d'animals és molt superior i "no hi ha cap control, per la qual cosa campen al seu aire per les pastures comunals". "El que està passant és vandalisme i de moment ningú no ho prohibeix ni fa res per evitar-ho", van lamentar els agricultors.

Els ramaders van exposar aquests fets i els danys ocasionats

Algunes de les vaques als terrenys comunals d'Estaon.

nats al consistori de la Vall de Cardós que va alertar els Agents Rurals sobre aquest incident.

Per la seua banda, els agents van visitar aquesta zona de la muntanya per comprovar els danys i van poder constatar que el ramader no disposa de llicència ni permís per pasturar en aquesta zona de la muntanya i van remetre l'acta al consistori perquè es pugui presentar la

denúncia pertinent per ocupar finques i pasturar sense permís. Per la seua part, alguns dels ramaders que gestionen aquests terrenys comunals van dir sentir-se "desemparats" i van exigir responsabilitats pels danys ocasionats.

"No només es tracta de les pastures, també del pas canadenc. Algú ha de fer-se responsable d'aquests fets", van assenyalar.

RIALP

Els voluntaris que ahir van participar en la recollida de brossa.

Voluntaris recullen fins a 50 quilos d'escombraries a prop del riu a Rialp

E. F.

Una dotzena de socis i simpatitzants del Club de Pesca Sort Pirineu i de la Societat de Pescadors de Rialp van participar ahir en el projecte *Libera 1 m² contra la basuraleria* i van aconseguir recollir prop de cinquanta quilos d'escombraries a la ribera del riu Noguera Pallaresa al seu pas per aquesta localitat. En concret, en el tram de l'àrea d'autocaravanes de Rialp i el barranc de Sant Antoni. L'acció es va emmarcar en la campanya *Libera* de recollida de *basuraleria* en espais natu-

rals, organitzada per l'entitat SEO/BirdLife en aliança amb Ecoembes, coincidint amb la celebració del Dia Mundial del Medi Ambient, que té lloc el 5 de juny. Aquesta és la vuitena edició que se celebra d'aquesta iniciativa que compta amb la participació de voluntaris col·laboradors que prioritzen mantenir nets els cursos i riberes dels rius. Al llarg de l'any són diverses les iniciatives que es porten a terme al Pallars, seguint el curs del riu per retirar escombraries i residus acumulats a la ribera i el curs.

SALÀS DE PALLARS

Salàs canvia els cotxes per flors al centre del poble

Veta el pas i el pàrquing de vehicles

E. FARNELL

Salàs de Pallars és un poble rural i sense cotxes. El municipi ha tancat l'entrada de vehicles al nucli antic amb l'objectiu de convertir-se en un poble per als vianants i ser més atractiu per al turisme. Per a això, el consistori ha elaborat un cens dels vehicles que paguen el permís de circulació a la localitat i ha habilitat una reserva de places en els dos rabals de la vila closa. Per una altra banda, per als turistes s'ha negociat la cessió d'uns terrenys per habilitar un pàrquing fora del centre destinat exclusivament per a visitants. L'alcalde, Jaume Solé, va

Entrega dels premis del concurs per embellir els carrers.

apuntar que el centre de la localitat sempre estava col·lapsat de cotxes, especialment els caps de setmana, per la qual cosa es va iniciar un procés per prohibir estacionar a través d'un concurs per embellir balcons, façanes i carrers. "Canviar cotxes per flors." El concurs s'emmarcava en la prova pilot per restringir

l'accés de vehicles al centre en què han participat un total de cinquanta-un habitatges. "Aquesta setmana ha estat un èxit perquè no han transitat els cotxes pels carrers interiors i la proposta ha tingut molta repercussió i acceptació per part dels veïns, per la qual cosa la mesura passa ja a ser definitiva", va

Un dels carrers del centre de Salàs ple de flors.

assenyalar. Aquesta iniciativa ha comptat amb la col·laboració de l'Institut per al Desenvolupament i la Promoció de l'Alt Pirineu i Aran (IDAPA), que ha facilitat un estudi de mobilitat al municipi de Salàs. Per al consistori la restricció de vehicles al nucli antic respon a la petició veïnal i aconseguix guanyar

més seguretat. "Salàs rep molts turistes i hi havia dies en què era horrible transitar pel centre del poble", va afirmar. D'altra banda, va afegir que existeix la voluntat de repetir cada any el concurs per embellir els balcons i els carrers amb flors. Ahir es van entregar els premis del concurs.

BÀSQUET LEB OR

Lleida es queda sense Final Four

La FEB es decanta per Madrid per capacitat de pavelló i oferta hotelera || La semifinal, fixada a les 20.30 hores

XAVIER PUJOL

[LLEIDA] No hi va haver sorpreses i Madrid serà la seu de la Final Four de la LEB Or, d'on sortirà diumenge vinent 9 de juny l'equip que acompanyarà el Corunya a la Lliga ACB. La comissió executiva de la Federació Espanyola de Bàsquet ho va decidir ahir al matí després de sospesar les tres candidatures que havien quedat en la recta final, ja que Guipúscoa va caure divendres al perdre el cinquè partit contra el Tizona Burgos.

Madrid i Lleida eren les dos clares aspirants, atès que Burgos, que ja havia acollit la Final Four l'any passat, quedava pràcticament descartat. La decisió, segons la nota que va emetre ahir la FEB, es va prendre per unanimitat dels dotze components de la comissió, que es van decantar per la proposta de l'Estudiantes, de la qual van valorar, segons s'explica a l'escrit, aspectes com l'àmplia oferta hotelera i la capacitat del Madrid Arena, uns 12.000 especta-

dors, que dobla l'aforament del Barris Nord, dos aspectes que ja se sabien quan es va tancar el termini de candidatures.

El president del Força Lleida, Albert Aliaga, es va mostrar resignat per una decisió que "era previsible", va dir. "Els inputs que teníem, al retardar-se tant la decisió, era que seria Madrid, com així ha sigut, però la candidatura que havíem presentat nosaltres tenia possibilitats de guanyar", va recalcar. No obstant, Aliaga va reconèixer que "no estem decebuts. Creiem que hem fet una bona feina, però hi ha coses que no depenen de nosaltres". "Hem presentat un bon projecte, una bona proposta, però ha guanyat una altra, que era previsible, doncs ja està. Ara el que toca és aconseguir que vagi molta de la nostra gent fins a Madrid", va declarar.

Ahir van quedar definits els horaris de les semifinals, amb l'Estudiantes-Tizona a les 17.30 i el San Pablo-ICG Força Lleida a les 20.30. La final serà diumenge a les 18.00.

El Força Lleida vol tenir de color bordeus les grades del Madrid Arena.

EL DETALL

El club rebrà una mica més d'un miler d'entrades

■ El Força Lleida es va posar a treballar ahir per facilitar el desembarcament de la seua afició a Madrid. A falta que la FEB confirmi les xifres, cada equip té dret al 10 per cent de l'aforament del pavelló, unes 1.200 localitats, encara que també es podran adquirir les entrades que la FEB posarà a la venda per al públic en general a partir de dimarts. "No podem dir encara el nombre exacte d'entrades que tin-

drem, però segurament seran més de 1.000. Que la gent es vagi apuntant, amb preferència als abonats, perquè quan sapiguem ja les entrades que disposem, les adjudicarem", va explicar Aliaga. Ahir, el club comptava ja amb 500 prereserves fetes.

Ahir el club va obrir una altra reserva online amb un centenar més de localitats que es van esgotar en tot just set minuts, i a la tarda va activar

una reserva il·limitada perquè tots aquells abonats que ho vulguin reservin la seua localitat fins a les 22.00 hores d'avui.

Ahir també es van donar a conèixer els preus dels abonaments, que ascendeixen a 90, 75, 60 i 45 euros en funció de la zona, i de les entrades per a un partit, que costen 56, 47, 38 i 29. Així mateix, el club contractarà autocars per als aficionats.

ATLETISME COMPETICIONS

Imatge del podi de la categoria femenina.

Caseny i Guilera triomfen a la Marató Vall Fosca

REDACCIÓ

[LA TORRE DE CAPDELLA] L'aranès Rubén Caseny i la vilafranquina Mònica Guilera es van endur el triomf en la primera edició de la Marató de Muntanya de

la Vall Fosca, la principal activitat de la jornada a la Vall Fosca Sports Festival d'aquest cap de setmana.

Caseny va completar el recorregut de 44 quilòmetres i 2.000

Un dels participants de la marató, durant el recorregut per la Vall Fosca.

metres de desnivell en 4 hores i 11 minuts, al davant de Climent Roda (4 hores i 12 minuts) i Joan Falcó (4 hores i 13 minuts). En la prova femenina, Guilera va guanyar amb un temps de 6 ho-

res i 3 minuts, davant de Glòria Sobrero (6 hores i 17 minuts) i Raquel Esquina (6 hores i 24 minuts).

A més de la marató, també es va celebrar la ruta cicloturista

de 110 quilòmetres no competitiva, que va recórrer vuit ports i va passar pels dinou pobles de la Vall Fosca. Les dos activitats van reunir uns vuitanta participants en total.

Lluís Sánchez, un artista 'eufòric' i imparable

Natural d'Artesa de Lleida, és psicòleg de professió i músic de cor || Va guanyar el concurs de 3Cat amb el 58% dels vots

LAIA BERENGUER

LLEIDA | La nit de divendres a la televisió catalana prometia ser memorable, fins i tot abans que comencés. La gran final del talent show de 3Cat, *Eufòria*, es presentava amb tres concursants d'alt nivell i amb una gran incògnita: qui seria finalment coronat guanyador? Després de gairebé tres hores frenètiques, amb música, ball, rialles, plors i molt talent, els presentadors Marta Torné i Miki Núñez van cridar el nom del triomfador: "Lluís!" Aquell noi de 28 anys, natural d'Artesa de Lleida, que havia anat superant tots i cada un dels reptes imposats pel programa setmana rere setmana, va aconseguir conquerir els telespectadors i es va imposar amb un 58% dels vots en la segona ronda.

Lluís Sánchez Sitjà (1995) va descobrir la seua passió per la música mentre estava de campaments, quan encara era un preadolescent que començava a canviar la veu. Per aquella època, va escoltar els primers discos de la banda britànica Coldplay, que es va convertir en una de les seues favorites, una posició que continua mantenint en l'actualitat. Va ser gràcies a cançons com *Yellow*, de lletra profunda i melodies captivadores, amb les quals va saber que volia dedicar-se a la música.

Ja de gran, juntament amb alguns dels seus amics, es va

Lluís Sánchez, cantant 'Que boig el món' divendres a la nit.

aventurar a crear un grup de rock en anglès: Spring Riot. Amb el temps, van voler donar una oportunitat al pop en català i la banda, amb els mateixos integrants, es va transformar en Vernal. Paral·lelament, Lluís estudiava el grau

en Psicologia a la Universitat de Lleida i després, un màster en Educació a la UAB. Ara s'ha traslladat a la capital catalana, però fins fa molt poc podíem disfrutar de la seua magnífica veu en directe des del carrer Major de Lleida.

La Seu acull el festival Llegendària i la primera mostra intercultural

LA SEU D'URGELL | La capital de l'Alt Urgell es va omplir ahir amb les celebracions del festival literari Llegendària i la primera mostra intercultural

de la Seu d'Urgell. "El carrer Canonges es va vestir de cultura amb més de 40 activitats", va celebrar l'edil d'Infància i Joventut, Christina Moreno.

Mentrestant, el certamen "permet mostrar tota la diversitat de nacionalitats que conviuen a la ciutat", va explicar l'edil de Solidaritat, Jordi Mas.

Renaldo & Clara fan vibrar el Primavera

BARCELONA | El grup lleidatà Renaldo & Clara va actuar dijous a la tarda al Primavera Sound de Barcelona i va presentar el seu últim àlbum, *La boca aigua* (2023). Ahir, l'últim dia gran del festival,

va comptar amb l'actuació de SZA i Charli XCX com a caps de cartell. El certamen tanca l'edició del 2024 amb 268.000 assistents entre els concerts a Primavera Ciutat i al Parc del Fòrum.

Literatura eroticosensual a Lleida

LLEIDA | La subdelegació del Govern espanyol a Lleida va ser ahir l'escenari de la presentació del llibre *Les múltiples rutes de la pell*, de la lleidatana Nuri Aguilà. Es tracta d'un compendi de re-

lats i poemes de temàtica eroticosensual. El subdelegat del Govern, José Crespín, va expressar la seua "voluntat d'obrir la institució a la ciutadania i cedir les instal·lacions per a actes com aquest".

Marivent, el palau pallarès a Mallorca

TREMP | El conseller i historiador Joaquim Nadal va participar ahir en la presentació del llibre de Sisco Farràs *Matias Granja. Òpera i salnitre*. L'esdeveniment, al qual també va acudir l'historiador Ar-

cadi Castelló, es va celebrar a Epicentre, el centre de visitants del Geoparc, a Tremp. L'obra narra com la fortuna del pallarès Matias Granja va servir per construir el Palau de Marivent de Mallorca.

VIDAL VIDAL || DIA DE REG

Peatge invers

Amb el lema "Tor no és un parc temàtic", veïns del poblet pirinenc reclamen respecte al creixent nombre de curiosos, en aquest cas rimant amb morbosos, que hi arriben –i això que el trajecte no és un camí de roses– incitats pel nou llibre i la sèrie televisiva de Carles Porta sobre els fets sagnants que s'hi van produir aviat farà tres dècades. La publicació el 2013 per part de Pep Coll de la crònica novel·lada d'un assassinat múltiple el 1943 en un altre racó pallarès, la vall de Carreu, *Dos taiüts negres i dos de blancs*, va portar també molts lectors a aquells paratges solitaris, fins al punt que el mateix autor hi guiava grups organitzats, però l'allau de forasters no va ser ni de bon tros tan massiu, potser perquè no va gaudir d'una versió televisiva o cinematogràfica actuant d'efecte crida. Com tampoc ho seria més ençà a Alcarràs, arran de l'èxit de la pel·lícula del mateix nom, malgrat les grans expectatives del consistori.

De Tor a Venècia, per posar dos supòsits que no poden ser més contraposats, la massificació turística està rebentant costures demogràfiques i socials. No cal parlar dels problemes de tot ordre que aquest fenomen provo-

De Tor a Venècia, la massificació turística està rebentant costures demogràfiques i socials

ca en ciutats tan celebrades per anar-hi a passar les vacances o que només sigui una escapada d'unes hores, com Barcelona o Girona. En aquesta segona acaben de constituir una plataforma veïnal per posar-hi límits i tendir al "decreixement". Ni les taxes hoteleres s'han demostrat eficaces a l'hora de fixar un *numerus clausus* o quotes de visitants. A Venècia han fet un pas més enllà, establint una espècie de peatge d'accés a l'anomenada *Perla de l'Adriàtic*. Cinc euros per persona i dia.

Mentrestant, aquí a la *Perla del Segre*, vull dir Lleida, les autoritats fan mans i mànigues per atreure compatriotes i estrangers als nostres reclams patrimonials, potser pocs però d'elevat interès, incrementada la llista amb el flamant Morera. Llunyania? Desconeixement? Falta de més campanyes promocionals? Se m'acut que potser no seria mala idea implementar un peatge a la veneciana, però al revés, no pas amb la intenció de dissuadir sinó d'incentivar. Que cada viatger forà degudament acreditat pogués obtenir a les oficines de turisme o via internet un val per cinc euros, que hauria de despendre als monuments, museus, negocis d'hostaleria o comerços locals. Tot quedaria a casa i es generaria més moviment.

A. VEÏNS DE CORÇA

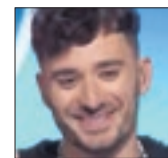
DIUMENGE, 2 DE JUNY DEL 2024

privat

El psicòleg cantant

Al flamant guanyador d'*Eufòria* 2024, Lluís Sánchez, de 28 anys i d'Artesa de Lleida, sempre li ha agradat la música i ha tingut diversos grups, que van des del rock fins al pop, però també ha treballat de la professió per a la qual va estudiar, psicologia. Ara se li obren múltiples possibilitats, però continuarà cantant en casaments i esdeveniments privats. On probablement ja no el veurem és amenitzant les tardes al carrer Major.

l'ascensor

Lluís Sánchez

Aquest cantant d'Artesa de Lleida va ser el guanyador divendres a la nit del concurs musical de TV3 *Eufòria* d'aquest any. Moltes felicitats.

Cent dinars a Tor

Compremem que l'actual propietària de Casa Sisqueta de Tor, la Pili, estigui farta de gent i més gent interessant-se pels crims de la muntanya, però ahir va servir desenes i desenes de dinars i així seguirà tot l'estiu arran de l'èxit de la sèrie sobre aquesta muntanya.

Fèlix Martín

La Floresta va retre ahir homenatge a aquest artesà de la pedra, d'una saga d'aquest ofici que ha donat grans professionals a les Garrigues.

la imatge del dia

Veïns de Corça tapen clots

Els veïns de Corça, a Àger, farts del mal estat de la via que uneix el poble amb Mont-rebei, ahir van fer un treball comunitari com a protesta i van tapar ells mateixos amb quitrà els diversos clots d'un tram d'aquesta carretera.

Núria Vilarrubla

La piragüista de la Seu d'Urgell va aconseguir ahir una medalla de plata a la Copa del Món, la primera després de la seua maternitat.

E. García-Page

El president de Castella-la Manxa anuncia que recorrerà davant el TC la llei d'amnistia aprovada pel seu partit, sense que afecti en res la seua comunitat.

LIDERANT
AMB PROPÒSIT

35ª EDICIÓ | LA TROBADA
TROBADA EMPRESARIAL AL PIRINEU

En aquesta 35 edició de la Trobada Empresarial es comptarà, entre altres, amb la participació de:

Elisabet Alier | Chema Alonso | Diana Ballart | Joan Barrera | Núria Cervós | Ismael Clemente | Ramon Colillas
Eduard Fitó | Luis Galindo | Marc Ibós | Francesc Julià | Enrico Letto | Antonio Llardén | Pedro Lozano
Javier Pérez de Mezquia | Xavier Sala i Martín | Josep Serveto | Núria Tarré | Françoise de Valeria

#EnsVeiemAlPirineu

Informació i inscripcions: TROBADA EMPRESARIAL AL PIRINEU
T. 973 28 06 71 | @trobadapirineu | www.trobadaalpirineu.com

La Seu d'Urgell
13i14.06.24